

"OPĚT" MIMOŘÁDNÝ LIST

FARNÍHO SBORU ČESKOBRASTRSKÉ CÍRKVE EVANGELICKÉ V NOSISLAVI

čtvrtek biblická půlhodina zveřejněna na YouTube, na internetových stránkách sboru podrobný návod a odkazy)

neděle bohoslužby v Husově domě

Děkujeme velmi za Vaše dary a příspěvky do sbírek.

Budeme vděční za nabídku pomoci s roznášením těchto listů.

Vstupuje už do druhého coronavirového postu. Chybí nám společenství, slavení večere Páně, zpívání, společné modlitby, rozhovory po bohoslužbách. Najednou se to, co bylo tak dlouho samozřejmé, stalo velmi vzácným. Počty nakažených spíše stoupají, než klesají. Nechceme rozhodně přispívat k šíření infekce ani způsobovat zátěž nemocnicím. Bohoslužby budeme proto nadále především vysílat on-line, distribuovat mimořádné listy s kázáním. Zároveň je samozřejmě možné se vši obezřetností do shromáždění přijít (s rouškou či respirátorem).

**Postíš se?
Ukaž to skutkem!
Jak, ptáš se?**

Takto:

**vidíš-li chudého, slituj se nad ním,
vidíš-li svého nepřítele, smiř se s ním,
vidíš-li, že tvůj přítel jedná šlechetně, nezávid' mu,
vidíš-li krásnou ženu, nevšímej si jí.
Ať se postí nejen ústa, ale i oko, noha, ruka a všechny
naše údy.**

**Ať se postí naše ruka od nespravedlivého majetku,
ať se postí naše noha od chůze za špatnými věcmi,
ať se postí naše oko od všetečných pohledů,
ať se postí naše ucho od pomluv a nactiutrhaní,
ať se postí naše ústa od kluzkých slov a tupení.
Jaký můžeme mít užitek z toho, když se sice zdržujeme
masa, ptáků a ryb, bratry však vraždíme, neboť kdo na
cti utrhá, ten dle sv. Pavla vraždí svého bližního.**

Jan Zlatoustý,
konstantinopolský arcibiskup z přelomu 4. a 5. století

VĚŘÍM V BOHA

JAN SOKOL

16. února 2021 zemřel ve věku 84 let jeden z nejsrozumitelnějších českých filosofů Jan Sokol. Jan Sokol byl vyučen zlatníkem; pracoval jako zlatník a později mechanik. V letech 1964–1990 pracoval jako programátor. Jeho otcem byl významný český architekt Jan Sokol a dědečkem astronom František Nušl. Bratr Václav Sokol je výtvarník a ilustrátor. Roku 1961 se oženil s Františkou roz. Patočkovou, dcerou filosofa Jana Patočky. Podepsal Chartu 77. Po revoluci byl chvíli poslancem, ministrem školství, kandidátem na úřad presidenta. Složil doktorát, habilitoval se a založil Fakultu humanitních studií Univerzity Karlovy. Podílel se na Ekumenickém překladu Bible. Byl to praktikující římský katolík.

Křesťanské víra rozhodně není jen nějaký světový názor, přesvědčení nebo výklad světa, ale také ne odvážný „skok do tmy“, jak si to představovali romantici. Je to naděje a pevné spolehnutí na něco, co sice nemůžeme vidět, co však také není jen tak ve vzduchu, nýbrž může se opřít o to, co se už událo a stalo. O Boží slovo v jeho Zjevení, které ale samo odkazuje na skutečnost Stvoření. K tomu se ještě vrátíme.

Víra se obrací k jedinému Bohu, to znamená, že nikomu jinému se křesťan nemá klanět a nic jiného nemá uctívat.

Jen samému Bohu je zavázán úctou a poslušností, kdežto vůči všem ostatním „mocnostem“ a silám světa i společnosti stojí jako svobodný. To jistě neznamená, že by je mohl ignorovat či popírat, že by se proti nim musel bouřit, nicméně mu už nevládnou a nestojí nad ním.

Tento jediný Bůh je svrchovaný vládce nade vším, zároveň ale i „otec“ všech lidí, který se o nás stará a pečuje o nás – nakolik mu to naše svoboda umožní. „Nebi a zemi“ vládne jako ten, který je stvořil, a to bez jakéhokoli omezení něčím, co by jeho stvoření předcházelo a co by je podmiňovalo. Bůh je „všemohoucí“ v tom smyslu, že není ničím omezen, ne ovšem v tom smyslu, že by sám odpovídal za všechno, co v jeho stvoření napáchali a páchají lidé. Naopak všechno, nebe i země, viditelné i neviditelné, tak jak vyšlo z jeho stvoření je „velmi dobré“ (Gn 1,31) a teprve lidskou neposlušností vstoupilo do světa zlo a smrt (Gn 3,17).

Podstatným rysem Boží všemohoucnosti je totiž to, že svému stvoření jaksi deleguje velikou svobodu a moc. Rostlinám dává schopnost růst a množit se a živočichům je dává za potravu. Stvořený svět tak není sverpý boj kdo s koho ani chaos, nýbrž uspořádaný „zástup“, kde všechno má své místo, ale zároveň i své poslání a svoji volnost. Zejména člověka nevede Bůh na drátku jako loutku, nýbrž svěruje mu celý svět, aby „naplnil zemi“, aby ji „obdělával a střežil“ (Gn 1,28 a 2,15). Právě jako svobodný tvor, který může rozvažovat, tvořit a také se zodpovídat, je člověk „obrazem Božím“, protože se podílí na jeho moci. Není omezen nějakou mříží, nýbrž příkázáním, jímž se má řídit – které ale může také porušit. Může tak udělat i něco, co nesmí.

JAKÝ MESIÁŠ

ONDŘEJ MACEK

Plný Ducha svatého vrátil se Ježíš od Jordánu; Duch ho vodil po poušti čtyřicet dní a ďábel ho pokoušel. V těch dnech nic nejedl, a když se skončily, vyhladověl. Ďábel mu řekl: Jsi-li Syn Boží, řekni tomuto kamení, ať je z něho chléb. Ježíš mu řekl: Je psáno: Člověk nebude živ jenom chlebem ale každým slovem Božím. Pak ho ďábel vyvedl vzhůru, v jediném okamžiku mu ukázal všechna království země a řekl: Tobě dám všechnu moc i slávu těch království, poněvadž mně je dána, a komu chce, tomu ji dám: Budeš-li se mi klanět, bude to všechno tvé. Ježíš mu odpověděl: Je psáno: Budeš se klanět Hospodinu, Bohu svému, a jeho jediného uctívat. Pak ho ďábel přivedl do Jeruzaléma, postavil ho na vrcholek chrámu a řekl mu: Jsi-li Syn Boží, vrhni se odtud dolů; vždyť je psáno andělům svým dá o tobě příkaz, aby tě ochránili, a na ruce tě vezmou, abys nenarazil nohou svou na kámen. Ježíš mu odpověděl: Je psáno: nebudeš pokoušet Hospodina, Boha svého. Když ďábel skončil všechna svá pokušení, odešel od něho až do dané chvíle. (Lukáš 4,1-13)

Ježíš byl člověk. Proto je pár vět před tímto příběhem i jeho rodokmen. Člověk z masa a krve. Člověk jako my.

Na poušť přišel, aby hledal, promyslel, probral s Bohem, co to znamená být božím synem, mesiášem, vyslancem (božích způsobů, boží vlády). A také to jakým způsobem chcete tento svět zachraňovat.

Nabízely se totiž různé vzory: skoro král Herodes s politikou, stavbami chrámů; Římané a jejich silnice, vodovody, daně a římský mír; Šimon bar Giora nebo Šimon bar Kochba se zbojníky a svatou válkou proti tomu, co oni viděli jako zlo.

Na poušti Ježíš je, aby s Bohem probral, co chce dělat. A také, jak se vyrovnat s tím, co my lidé od mesiášů očekáváme.

Ty otázky, které Ježíš na poušti dostal, mu nemusel položit nějaký ďábel. Ony jsou to vlastně logické možnosti, které se nabízejí, když začneme uvažovat o proměně světa.

Ďábel – možná jsou to zhmotněné síly našich „ne“, zhmotněné naše sobectví, touhy po vlastním pohodlí, prospěchu, zdémonizovaná závist, pomluva, zbožštělý strach kdoví z čeho všeho.

Není to nikdo, na koho bychom se mohli vymlouvat: To ne já, to ďábel, to on mluvil o kariéře, prospěchu, rodině; to on mě zastránil; otočil hlavu; to on do toho vnesl tu logiku: hlavou zeď přece neprorazíš.

Nejslavnější písničkou nedávno zemřelého Sváti Karáska byla: Say no to the devil. A Miloš Rejchrt nás zas učil zpívat: Čest dej jen Pánu Bohu. („Přijde k tobě ďábel sám, abys před ním klek! Na to dobrou radu mám, vyzkoušený lék. Moc i slávu, světa říš, vše ti nabídne, ty mu na to odpovíš: ne, ne, ne.“)

Ďábel roznítl představivost, zajistí sledovanost, ale není to žádný další bůh. I ten dnešní příběh ukazuje, že si sice hraje na pána světa, ale když mu Ježíš řekne „ne“, tak se vlastně ukáže, že má prázdné ruce. Moc nad sebou i světem mu dáváme my sami.

Ještě je také možná dobré si uvědomit, že v Bibli vždy nejdřív něco rozjede Bůh, teprve pak se na tom ten Někdo rozhodne přizívit tím, že to překrotí, že do toho něco přispěje.

Podle Luthera mladé lidi pokoušejí vášně, touhy; starší pokoušejí prachy a moc; a staré pochybnosti a strach – cítí bolest, smrt, přehrávají si v bezesných nocích životní omyly a to je vede k pochybnostem o dobrém, odpouštějícím Bohu. Řekl bych, že to nejde tak přesně rozdělit podle životních etap, ale že na tom něco je.

Nepokouší nás Bůh, pokoušejí nás naše sobectví, únavy, výmluvy, jednoduché cesty a pravdy. Pokouší nás naše pýcha, naše nechuť naslouchat. Jsme v pokušení, abychom se nechali vést a nemysleli, abychom si stěžovali a sváděli své problémy na druhé, abychom vypouštěli z úst, co nemáme ověřeno, vůbec mluvíli hnusně, záviděli, abychom se srovnávali s druhými, žálili, podceňovali se. Jsme pokoušeni, abychom mysleli jen na sebe a nezajímali se o to, co je kolem, co bude po nás, co je jinde. Pokušení je se nemodlit. Pokušení je v lenosti...

Ale zpět: Co pomůže tomuhle světu? Co pomůže nám lidem?

Ježíš má hlad, miliony lidí mají hlad. Šlo by svět zachránit jídlem? Ježíš tvrdí, že život není jen o jídle, že víc než na plném žaludku záleží na tom, čeho máme plnou hlavu, srdce. A že když se zaposloucháme do toho, co Bůh říká, zvládneme otevřít své špajzky a rozdělit se.

Proč to boží království nemůže přijít nějak zjevně a jednoduše, proč se to všechno, co tu nefunguje, nedá změnit nějakým rozhodnutím zvenčí. Ježíš odmítá politickou moc a slávu trůnu.

Věří, že když se zaposloucháme do toho, co říká Bůh, dojde nám, že svět lze skutečně proměnit jen odspodu, proměnou našich vztahů a priorit.

Proč mesiáš nemůže svoji moc snadno a přesvědčivě demonstrovat? Pár zázraků, uzdravení, zastavit války, nějaká ta senzace by přece spolehlivě vyvrátily pochyby. Ježíš evidentně na krátkodobé efekty nespolehá. A místo na nebeské záchranáře vsadí jako na své spolupracovníky (spoluproměňovatele) na nás lidi. A také řekne dost důrazně, že důvěřovat Bohu nemusí znamenat vypnout rozum.

Už zkušenost pouště ukazuje, že Ježíšovo boží synovství není protekční. Hladověl jako ti, kteří nemají co jíst. Neměl nebeského advokáta jako spousta křivě obviněných. Nestavěl na chvilkové popularitě, nezneužíval moc. Jako tolik lidí se stal obětí nemilosrdné mašinérie. Zemřel smrtí lidí.

Ježíš začal u sebe. Odmítl tu typická lež, která nás neustále ovlivňuje, že něco jde změnit zvenku, gestem, aktem, politikou, armádou. Nikam se neposune svět, naše země, církve, sbor, moje rodina, dokud se neposunu já. Dokud nezačnu s proměnou sebe. Dokud se nenechám jako ten Ježíš na poušti proměňovat, formovat božím Duchem.

Podobné zápasy svádíme my všichni. Vymýšlíme si atraktivní lži, obracíme pravdu, aby nám vyhovovala. A těch hlasů, které nám pronikají do uší, někam nás posunují, jsou desítky. Víra je také umění mezi těmi hlasy rozlišovat. Rozpoznat, komu lze věřit. Ježíš na to jde přes Bibli.

Vstoupili jsme do postního období. Ono v něm nejde o potlačování sebe sama, o odvrhování toho, co nám Pá Bůh dal k životu i k radosti. Pán Bůh nás má rád, hodně nám toho už dal, také slíbil, že jeho zájem o nás, že jeho lásku k nám, nic nezruší. Počítá s námi. Svět i ďábel nabízejí různé imitace požitků a radostí. V postu jde o to, abychom se na Boha a jeho dary vyladovali. Učili se dýchat vděkem, učili se chápat, co je v životě skutečné, co dobré a co je jen šmėčko.

Ježíš tu na zemi byl také kvůli tomu, aby nám ukázal, že s pokušeními se dá bojovat, že se dají i odmítat.

A také: aby zvedal ty, kteří se zamotali do pastí; aby naznačil, že stojí o nás zapletené, různými pokušeními převálcované.